

<p>Ajude väljavool Õpilased mõtleavad viisidele, kuidas immigratsioon mõjutab põgeniku lähteriiki, ning põhjustele, miks inimesed koduriigist välja rändavad.</p>	<p>Õppeaine: Geograafia, ühiskonnaõpetus</p>
<p>Kooliaste: III kooliaste, gümnaasium</p>	<p>Kestus: 2x45 min</p>
<p>Tunni eesmärgid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erinevate perspektiivide mõistmine • Argumenteerimisoskuse praktiseerimine • Probleemi lahendamise oskuste harjutamine 	
<p>Tunni ettevalmistus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpetaja prindib vajadusel käsilehed. • Õpetaja on tutvustanud õpilastele argumendimudelit ning õpilased on seda harjutanud. 	
<p>Tunni kirjeldus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sissejuhatus tunni teemasse, eesmärgistamine. 2. Õpetaja tutvustab probleemi olemust ning jagab õpilastele kätte nende rollid. Rollimängu eesmärk on, et erinevate rollide esindajad jõuaksid arutelu tulemusel ühisele seisukohale, kas ja kuidas peaks Eesti riik antud olukorras toimima. 3. Iga rolli eesmärk on välja mõelda, milline on nende seisukoht ning millist lahendust koos põhjendustega nemad olukorrale näeks. 4. Õpetaja võib valida, kas reglementeerib ise selge aruteluformaadi, mille kaudu õpilased oma seisukohti ja põhjendusi esitavad ning üksteiselt küsimusi küsivad või annab õpetaja õpilastele vabad käed formaadi leidmisel. 5. Formuleeritakse lõplik lahendus. 6. Õpetaja teeb koos osalejatega järeldusi erinevate osapoolte seisukohtade osas ning tõmbab paralleele erinevate ajude väljavoolu olukordadega üle maailma. 	
<p>Hindamine Formaalset hindamist ei ole ette nähtud. Soovi korral võib õpetaja anda ülesandeks kirjutada arutlus kas enda rolli perspektiivist lahenduse leidmisel või ajude väljavoolu problemaatikast laiemalt.</p>	

Käsileht „Ajude väljavool“

Noorele Eestist päris meesarstile pakutakse töö ja õppimisvõimalusi Soome väikelinnas. Soomes pakutavad õppimisvõimalused on arsti jaoks soodsamad ja palk oluliselt kõrgem, kui sama töö eest Eestis. Lepingu järgi tuleks Soomes elada ja töötada 3 aastat. Arstil on Eestis ka pere: 26-aastane psühholoogina töötav naine ja koolieelikust poeg. Soome kolimine tähendaks kogu pere jaoks elukohavahetust vähemalt kolmeks aastaks. See noor pere esindab sadu teisi Eesti arstiperesid, kes kõrgema palga pärast on Soome kolinud.

Rollid

1. **Arst.** Arst näeb Soome elamaminekus häid karjäärivõimalusi: talle pakutakse kõrget palka ja häid õppimisvõimalusi. Samas on ta mures oma pere pärast. Tema naine peaks Soomes otsima uue töö ning laps peaks võõras riigis kooli minema. Perele valmistab probleeme ka vähene soome keele oskus.
2. **Tema naine.** Naine näeb Soome minekus võimalust perekonna elukvaliteeti parandada. Samas on ta väga mures oma karjäärivõimaluste ning lapse koolis hakkamasaamise pärast. Naine ei oska ka üldse soome keelt, mis raskendab veelgi erialasele tööle pääsemise võimalusi.
3. **Nende laps.** Laps ei taha Soome minna, kuna Eestisse jäävad maha sõbrad ning vanavanemad. Lisaks ei oska laps üldse soome keelt, mistõttu kardab uues riigis koolimineku ja seda, et ei saa teistega suhelda ega leia sõpru.
4. **Perekonna sõbrad.** Sõprade arvates on ajutiselt Soome elamaminek hea idee, kuna sealse kõrge palgaga oleks võimalik maksta välja Eestis ostetud korteri laen. Eestis on noorte arstide palgad madalad, mistõttu elukvaliteedi tõusu on oodata alles karjääri tipuks. Samuti näevad sõbrad residendiaastatel Soomes töötamist hea karjäärivõimalusena, kuna sealsetes haiglates on uuem tehnika ja erinevad õpetamismeetodid.
5. **Vanemad.** Mõlemad vanemad on tugevalt perekonna Soome kolimise vastu, kuna kardavad, et noored kohanevad uues riigis nii, et ei tulegi enam Eestisse tagasi. Palgataseme vahed Eesti ja Soome arstide vahel jäävad kardetavasti alles ja seega ei näe nad perel motivatsiooni siia enam tagasi kolida. Lisaks kardavad nad, et laps kaotab oma Eesti juured ja keeleoskuse, mistõttu tagasitulek oleks tema jaoks liiga raske. Vanemad kardavad ka seda, et naine ei saa Soomes erialast tööd ja peab leppima mõne madalamakvalifikatsioonilise ametiga.
6. **Eesti Arstide Liit.** Eesti Arstide Liit on mures ajude äravoolu pärast Eestist. Peamisteks lahkujateks on noored residendid ja peamiseks põhjuseks madal

palk Eestis. Kahjuks ei suudeta veel niipea pakkuda Soome palgatasemega võrdset palka, mistõttu on tõenäoline, et arstide lahkumine jätkub. Eesti haiglates on hetkel puudus nii arstidest, õdedest kui teiste meditsiinitöötajatest.

7. **Arsti kolleegid.** Teised Eesti arstid räägivad, et ka nemad võiksid Soome minna, kuid nad ei taha. Hoolimata madalamast palgast on neile siiski Eesti riigis eestlasena elamine olulisem. Samuti usuvad nad, et kui majandus end taas jalgadele saab, hakkavad ka siinsed arstide palgad tõusma. Arstide palk on võrreldes aastatetagusega suurenenud ja see annab alust eeldada, et palk tõuseb taas.
8. **Soome Arstide Liit.** Soome Arstide Liit ei ole rahul suure Ida-Euroopa arstide sissevooluga. Noorte perede Soome elamakolimine tekitab probleeme sotsiaalvaldkonnas (keeleskuse puudumine, naised-lapsed) ja lisaks ei ole suuremates linnades enam neile tööd pakkuda. Odava Ida-Euroopa tööjõu sissevool hoiab arstide palkasid Soome kontekstis madalana, mis kahjustab omakorda Soomest pärit noorte arstide võimalusi.
9. **Soome väikelinna haiglajuht.** Soome väikelinna haiglajuht on rahul tööjõu sissevooluga, kuna Soomest pärit noored arstid küsivad kõrgemat palka ja ei ole nõus väikestes linnakestes kolima. Eestist pärit arstid on nõus tulema ka maapiirkondadesse ning teevad kvaliteetset tööd. Eesti arstide meelitamiseks pakuvad väikelinnade haiglad peredele soodsa üüriga kortereid ja häid lastehoiutingimusi. Mõnedes väikelinnades on haiglate ümber arstide tarvis ehitatud uute korterelamute rajoonid.
10. **Eesti väikelinna haiglajuht.** Eesti väikelinna haiglajuht räägib, et pärast arstide ja õdede lahkumist Soome on haiglas tööjõust puudus. Noored ei taha kolida Eesti väikelinnadesse, samuti ei ole kohalikel haiglatel pakkuda konkurentsivõimelist palka, töötingimusi ja uut aparatuuri.

